

Handläggare
Helene Lindman
Telefon: 0761228856

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2020-03-24 p. 10

Massbalansberäkning som kontrollmetod av livsmedelsråvaror

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna anmälan om rapporten ”Massbalansberäkning - kontrollmetod av livsmedelsråvaror”.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Kristine Fornander
Tf Avdelningschef

Sammanfattning

Projektet gick ut på att med hjälp av massbalansberäkning som kontrollmetod för tillverkningsanläggningar verifiera att ingående mängd livsmedelsråvara överensstämde med utgående mängd i slutprodukten.

Massbalansberäkning är en kontrollmetod för att få en övergripande bild av en verksamhets system för spårbarhet, samt för att verifiera att den livsmedelsinformation som anges verkar stämma. Metoden kan också användas vid misstänkta livsmedelsfusk som en mer djupgående metod för att kontrollera balansen hos företag där större utredning krävs.

Ärendet

2019 bedrevs ett projekt där massbalansberäkning användes som kontrollmetod vid revision på tillverkningsanläggningar. Projektet skulle även bidra till att höja kompetensen på avdelningen.

Inom projektet utarbetades metod och arbetsmaterial i form av checklistor och annat stödmaterial. Tjugo tillverkningsanläggningar valdes ut som lämpliga objekt och lämplig råvara som kunde anses ha ett mervärde för konsumenten valdes ut på respektive objekt.

Med hjälp av massbalansberäkning verifierades om mängd inköpt och använd råvara i verksamhetens produktion överensstämde med den mängd som fanns i slutprodukten. Spårbarhetsdokument såsom receptur, märkning, vikt och lagerstatus kontrollerades för att verifiera verksamhetens balans mellan inköpta råvaror och utgående slutprodukter samt den information som finns om slutprodukten.

Slutsatser

Massbalansberäkning är ett svårt och krävande arbetssätt att kontrollera sann information och spårbarhet på. Att konstatera avvikelser kan vara svårt då det inte alltid är möjligt att vid ett enskilt kontrollbesök eller en revision verifiera den exakta balansen hos ett företag som har stora lager, kontinuerlig produktion och där samma råvara används till flera olika sammansatta slutprodukter. Massbalansberäkning bör främst användas för att få en övergripande bild av en verksamhets system för spårbarhet, samt för att verifiera att den livsmedelsinformation som anges stämmer. Metoden kan även användas vid misstänkta livsmedelsfusk som en mer djupgående metod för att kontrollera balansen av specifika livsmedel hos företag där större utredning krävs.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bör arbeta vidare med massbalansberäkningar som metodredskap vid revisioner av tillverkningsverksamheter.

SLUT

Bilagor

Bilaga 1: Slutrapport Block Massbalans

Bilaga 2: Checklista Massbalans – Block 2019